

TISOVSKÝ MESAČNÍK

Mestské noviny
občanov Tisovca
a Rimavskej Píly
XX. ročník

číslo 6

jún 2010

cena 0,25 €

PROGRAM XVI. DNÍ MESTA

streda 16.6. 2010

18,00 **Muzikál Juraj Thurzo** – premiéra (študenti EGT) - kinosála

štvrtok 17.6. 2010

17,00 **Slávnostné zasadnutie MsZ** - kinosála

piatok 18.6.2010

10,00 **Otvorenie nadregionálnej výstavy CR – Mikroregiónov BBSK – 6.**

ročník - pred MsKS spoločenská sála

13,00 **Volejbalový turnaj o putovný pohár primátora** - telocvičňa ZŠ

15,00 **Otvorenie zrekonštruovaného DM SOŠ** - domov mládeže

17,00 **Drišľak** - tribúna

18,00 **Festival Janka Plichtu** - tribúna

sobota 19. 6. 2010

7.00 **Jarmok** - Jozeffyho ul.

8.50 **Jazda motoráčikom** - veľká stanica

9.00 **Jarmok ľudových remesiel** - pred Radnicou

9.00 **Stolnotenisový turnaj** - telocvičňa ZŠ

pred tribúnou:

9.00 **Otvorenie dňa zábavy**

10.30 **Súťaže pre deti**

12.00 **Vystúpenie sokoliarov**

13.00 **Súťaže pre dospelých**

10.00 a 12.00 **Futbalové zápasy žiakov FK CSM – MFK Detva** - štadión FK CSM

14.00 **Splav** - úsek Rimavy pred ev. kostolom

15.00 **Talentárium** - tribúna

16.00 **Repríza inscenácie DS Daxner Obchod na korze** - kinosála
tribúna:

18.00 **Vystúpenie akordeónových orchestrov ZUŠ Lipany a Tisovec**

19.00 **Andy Ďurica a Stereo**

20.00 **Tublatanka**

22.00 **Ohňová šou**

22.00 **Benátska noc** - ako splav

22.30 **Diskoteka** - pred tribúnou

Ohňostroj

nedeľa 20. 6. 2010

9.30 **Ekumenické bohoslužby** - ev. kostol

12.30 **Otvorenie náučného chodníka** - Zbojská

17.00 **Exhibičný futbalový zápas FK CSM Tisovec – Dukla B. Bystrica** - štadión FK CSM

Zmena programu vyhradená!

Fotografia Ing. Igora Vlčeka k článku Ivana Kubíniho „V jaskyni Nová Michňová prekonaný magický kilometer“ na s. 8

Dni mesta

Tisovec, Tisovec,
princ podriemkávajúci
v zelenom náručí hôr,
prebuď sa vstávaj
dnes ráno o trošku skôr.

Ustroj sa, vycifruj,
privítať vzácných hostí
týchto každoročných rán,
čo hŕfne prichádzajú
zo všetkých strán.

Pozri sa,
každá jedna cesta
smereje k nám,
je plná tých,
čo s roztlúženým srdcom
ťahnu do rodného mesta.

Vieš,
nieť v širom svete
taký útechový kút,
kde by sa dalo
na rodné hniezdo,

na ochrannú hradbu
skalísk Hradovej,
na jej láskyplné
vychádzkové objatia,
celkom zabudnúť.

Vstaň, milý princ,
dnes ráno o čosi skôr,
lebo, ak si zabudol,

dnes ráno sa začína
slávnostná paráda
i rozmarná siesta
tradičných Dní mesta.

František Bábela

*Kto si rodom Slováč,
rodom šuhaj,
slovenskej sa Ty rečí,
zlobivo nerúhaj.
V nej Ty oslov - hory, doly,
v nej vrav ľudu,
čo ho bolí....*

Milí naši priatelia!

Dovoľte, aby sme Vás pozdravili v tieto, pre Vás, sviatočné dni.
Už 90. rokov sa stretávate vo Vašom spolku, kde pestujete reč, zvyky, piesne a tance svojich predkov. Pestujete a ďalej rozvíjate to, čo Vám zanechali Vaši predkovia. Sledovať Vašu činnosť, aktivity, zanietenosť, hrdosť a nezlomného ducha, je hodné obdivu.

Aj my sme si Vás dnes pripomenuli piesňou - Božská iskra - ktorá patrí do nášho stáleho repertoáru.

Želáme Vám, aby ďalšie desaťročia Vaša činnosť neutíchala, aby ste ďalej zveľaďovali dedičstvo

svojich rodičov, aby nikdy nebola prerušená kontinuita medzi generáciami.
Vychutnajte si s hrdosťou a radosťou tieto dni, tešte sa z toho, čo ponúkate svojim hosťom na Gala programe a ďalších sprievodných akciách Vášho jubilea.
S úctou *MVDr. Ľudovít Kriška, predseda MSSD*
Mgr. Gabriela Rufusová, dirigentka

Tento list poslali členovia MSSD Tisovec priateľom do Nového Sadu, pri príležitosti osláv **90. výročia založenia spolku Šafárik.**

Hoci Tisovčania dostali pozvanie na oslavy pre 2 členov, bohužiaľ, návšteva nebola realizovaná. Považujem za zaujímavé aspoň takouto cestou informovať našu verejnosť, ako si naši priatelia pripravili oslavy tohto krásneho výročia.

14. až 16. mája uzavreli oslavy 90. narodenín SKUS Pavla Jozefa Šafárika. Začali sa ešte 10. apríla koncertom **Spievame ti k narodeninám**, keď odznel krásny spev šafárikovcov. V rôznych tematických podujatiach svoj talent prezentovali speváci, divadelníci, tanečníci, ako i umelci, ktorí svoje obrazy a ručné práce predstavili na osobitnej výstave.

Ďalším kamienkom v mozaike programu osláv deväťdesiatiočnej činnosti spolku bola slávnostná akadémia pod názvom **Dedičstvo našich predkov**, ktorá sa konala v piatkový večer 14. mája v amfiteátri ŠPS Vojvodina. Ani tentoraz

(dokončenie s. 3)

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO

27. 5. 2010

vzalo na vedomie:

- Informácie zo zasadnutí stálych komisií Mestského zastupiteľstva v Tisovci a Výboru m. č. Rimavská Píla

- Informáciu o projekte Plnička minerálnej vody Šťavica a **schválilo** predĺženie nájmu podľa Nájomnej zmluvy č. 01-N/07 so spoločnosťou UNIVOD, s. r. o. za podmienky splnenia požiadaviek stanovených uznesením Mestského zastupiteľstva v Tisovci 557/2009 zo dňa 26. 3. 2009 do 31. 12. 2010

- Odborné stanovisko hlavnej kontrolórky mesta k záverečnému účtu mesta za rok 2009

- Hodnotiacu správu k programovému rozpočtu 2009

- Informáciu o činnosti SOÚ stavebného v Tisovci

- Rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. 24S/67/2009 – 17 zo dňa 19. 3. 2010 a **zrušilo** v § 7 ods.1 VZN mesta Tisovec o chove a držaní zvierat č. 42/2000 z 30. 11. 2000 vetu „v prílohe č. 2 sú určené plemená, ktoré sa nesmú chovať vo viacbytových obytných domoch“ spolu s prílohou č. 2 VZN mesta Tisovec o chove a držaní zvierat

- Informácie primátora mesta Tisovec

uložilo:

riaditeľovi ZUŠ Tisovec predložiť podklady k otvoreniu tanečného odboru v Základnej umeleckej škole v Tisovci

neschválilo:

odpredaj pozemku na ulici Daxnerovej parc. č. CKN 2797 evidovaná ako zastavané plochy a nádvoria o celkovej výmere 33 m² vo vlastníctve mesta. V prípade záujmu manželov Olgy a Jána

BELUŠIAKA, bytom Muránska 1129, Tisovec

súhlasilo s prenájomom predmetných pozemkov /prenájom na dobu neurčitú s predkupným právom, cena prenájmu 1 € ročne formou vecného plnenia/

súhlasilo:

s umiestnením plastiky v areáli MsKS – pozemok parc.č. CKN 225 pri príležitosti 60. výročia vzniku organizovaného jaskyniarstva v Tisovci

schválilo:

- Štatút Základnej školy Dr. Vladimíra Clementisa v Tisovci a **uložilo** riaditeľovi ZŠ prepracovať organizačný a pracovný poriadok ZŠ

- Zásady pri vybavovaní sťažností v podmienkach mesta Tisovec

- Celoročné hospodárenie mesta Tisovec za rok 2009 bez výhrad

- Výsledok rozpočtového hospodárenia – schodok vo výške – 277 737 €, výsledok finančných operácií vo výške 351 596 €, zostatok príjmových finančných operácií vo výške 73 859 €

- dotáciu z rozpočtu mesta na rok 2010 pre športové kluby: SPELEOKLUB vo výške 300,00 € na činnosť klubu, FUTBALOVÝ KLUB Rim. Píla vo výške 364,00 €

- opakované uzatvorenie nájomnej zmluvy na prenájom bytu v 30 b.j. na ulici Jesenského č. s. 1470 v Tisovci pre : Janu MLEJOVÚ, 3 – izbový byt č. 30, od 1. 5. 2010 – 30. 4. 2011

- ukončenie nájomnej zmluvy dohodou zmluvných strán k 31. 5. 2010 pre žiadateľa: Peter VENGRÍN - nájomná zmluva na prenájom 3 - izbového bytu č. 4 v 30 b. j. na ulici Jesenského č. s. 1470 v Tisovci

- prenájom časti pozemku vo vlastníctve mesta v k. ú. Tisovec – parc. č. CKN 3127/1 evidovaná ako zastavané plochy a nádvoria o celkovej výmere 55 m² pre Mateja KOLESÁRA, bytom

gen.Goliana 55/3, 050 01 Revúca za účelom umiestnenia reštauračnej terasy – pred prevádzkou

GOLD WIN BARU na 1 rok, za celkovú sumu 165 €/rok

- prenájom časti pozemku vo vlastníctve mesta v k. ú. Tisovec – parc. č. EKN 2473/1 evidovaná ako záhrady pre:

– Petra ČUVAJA, bytom Daxnerova č. 732, 980 61 Tisovec

– Milana ŠLAJFERA, bytom Štefánikova 956, 980 61 Tisovec

– Jána MARTINIKA, bytom Francisciho 1100, 980 61 Tisovec

– Vladimíra KOŠIČIARA, bytom Daxnerova 1083, 980 61 Tisovec

o výmere cca 20 m² pre jedného nájomcu / spolu 80 m² / na dobu 1 roka za účelom umiestnenia 4 ks montovaných garáží za sumu 10 €/garáž/rok

- zahraničnú služobnú cestu do Českej republiky – LUDGEROVICE v dňoch 28. - 30.5.2010

delegácie mesta v zložení : Milan Šlajfer, Mgr. Marián Krivuš s manželkami

- odmenu za rok 2009 pre:

primátora mesta vo výške 1 násobku mesačnej mzdy za rok 2009

viceprimátora mesta vo výške 1 násobku základného mesačného platu primátora mesta za rok 2009

hlavnú kontrolórku mesta vo výške mesačnej mzdy hlavnej kontrolórky mesta za r.2009

(pozn. red.: Primátor mesta Tisovec sa vzdáva celej odmeny v prospech Základnej školy Dr. Vladimíra Clementisa v Tisovci, ktorá použije na zakúpenie prezliekacích kabínok v areáli bazény.)

z uznesení spracovala redakcia

Z činnosti primátora mesta v mesiaci máj 2010

3.5. Zasadnutie k pripravovanej akcii - 60. výročia jaskyniarstva v Tisovci (pripomienka sa uskutoční v roku 2011)

4.5.

- Rokovanie so zástupcami firiem - realizátorov výstavby bazény v areáli ZŠ Dr. Vladimíra Clementisa

- Zasadnutie komisie regionálneho rozvoja a cestovného ruchu pri Zastupiteľstve Banskobystrického samosprávneho kraja v Detve

5.5. Zasadnutie MO Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov k príprave miestnej pripomienky 65. výročia ukončenia II. svetovej vojny

6.5. Otváranie obálok k projektu „Regenerácia sídla mesta Tisovec“, vo firme Tender Profit Bratislava (zúčastnili sa ho poslanci MZ)

7.5.

- Pracovné rokovanie k príprave XVI. Dní mesta Tisovec, ktoré sa uskutočnia v dňoch 17. – 20. júna 2010

- Slávnostná pripomienka 65. výročia ukončenia II. svetovej vojny (pripomienka spojená s pripomienkou Dňa matiek), v MsKS Tisovec

10.5. Zasadnutie Rady Združenia miest a obcí regiónu Gemera a Malohontu (príprava na zasadnutie Snemu ZMOS v Bratislave)

11.5.

- Zasadnutie k návrhu spracovania projektu „Rozvoj turizmu v meste Tisovec“ s možnosťou čerpania finančných prostriedkov z EÚ (výzva október – november 2010)

- Spoločné rokovanie s vedením Národného parku Muránska planina a súkromným investorom - k vybudovaniu nového areálu na Burde, ktorý by bol zameraný na rozvoj cestovného ruchu a vybudovaniu nového náučného chodníka Čertovou dolinou (Bánovo – Zbojská), aby bol spustený pre návštevníkov – turistov, v termíne do 20. júna 2010

12.5. Rokovanie s vedením COOP Jednota o požiadavkách občanov mesta Tisovec

13.5. Pracovné stretnutia v Rimavskej Sobote, ako poslanca Banskobystrického samosprávneho kraja

17.5. Rokovanie s vedením Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti v Rimavskej Sobote k odstráneniu porúch na kanalizácii v meste Tisovec, z dôvodu príprav asfaltovania priestorov parkoviska

18.5. Osobné prevzatie rozhodnutia o schválení žiadosti o nenávratný finančný príspevok vo výške 917.099,23€ na projekt Rekonštrukcia Základnej školy Dr. Vladimíra Clementisa v Tisovci

19.-20.5. Zasadnutie Snemu ZMOS v Bratislave

21.5.

- Slávnostné odovzdávanie maturitných vysvedčení pre študentov Strednej odbornej školy Tisovec, v Obradnej sieni mesta Tisovec

- Pracovná porada predstaviteľov polície, okresného súdu, prokuratúry a predstaviteľov štátnej správy a samosprávy o vzájomnej spolupráci

24.5. Prípravné zasadnutie XVI. Dní mesta Tisovec

25.5. Zasadnutie akcionárov Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s. v Banskej Bystrici k príprave valného zhromaždenia

27.5.

- Prípravné zasadnutie Nadregionálnej výstavy o CR, ktorá sa uskutoční v rámci Dní mesta v dňoch 18. – 19. júna 2010

- Rokovanie s projektantom projektu „Odvodnenie dažďovej vody pri štátnej ceste I/72 v m. č. Rimavská Píla

- Rokovanie Mestského zastupiteľstva v Tisovci

28.0. Zasadnutie Valného zhromaždenia akcionárov – predstaviteľov miest a obcí Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s. v Banskej Bystrici

Uvarme si spoločenstvo v Tisovci

„Uvarme si spoločenstvo – Zelená pre seniorov“ je názov projektu, ktorý bol realizovaný evanjelickým cirkevným zborom v spolupráci s Evanjelickým gymnáziom v Tisovci. Bol určený pre seniorov, ktorí sa spolu s gymnazistami stretávali, aby spoločne pripravovali zdravé jedlá ale aj niektoré tradičné špeciality nášho regiónu. Okrem zoznamovania sa s racionálnou výživou, dostali seniori možnosť vyskúšať si prácu s počítačom a internetom. Projekt sa mohol uskutočniť vďaka finančnej podpore Nadácie ORANGE - Centrum pre filantropiu. Počas jeho trvania od decembra minulého roka až do konca mája sa uskutočnilo osem stretnutí. Posledné stretnutie bolo pripravené ako recepcia pre obyvateľov Tisovca, ktorí mohli vo štvrtok 27. mája v priestoroch MsKS ochutnať zeleninové a ovocné šaláty, čerstvo pripravené šťavy, celozrnné pečivo a iné dobrotky. Celá aktivita bola veľmi príjemným spostením každodennej reality zúčastnených a priestorom pre odbúravanie medzi generačných bariér.

Jana Bosáková

(dokončenie zo s.1)

nechýbali vzácní hostia, medzi ktorými bola aj delegácia hostí z Veľkých Kapušian. Otvárací bod patril zmiešanému speváckemu zboru SKUS P. J. Šafárika, a po ňom sa prítomným prihovoril Pavel Kríž, predseda spolku. Moderátorka

programu Karmena Zorňanová, sprítomnila návštevníkom sťahovanie Slovákov do Nového Sadu a začiatky ich organizovanej spolkovej činnosti. Sprítomnila aj pôsobenie P. J. Šafárika, čiže jeho bohatú činnosť v mnohých sférach, jeho známosti s inými osobnosťami tej doby atď. Náplňou jej prednesu bolo aj krátke resumé umeleckých súborov a sekcií pôsobiacich v spolku.. Komisia pre udelenie odmien, v čele ktorej bol Rastislav Zorňan, udelila osobitné uznanie niektorým členom spolku. Ústredný bod osláv jubilejného spolku odznel v sobotu 15. mája v malej sieni ŠPS Vojvodina. Bol to záverečný galakonzert SKUS P. J. Šafárika - **Na jarmoku**, v ktorom sa zúčastnili všetky aktívne skupiny spolku za podpory ľudového orchestra. Podujatie otvoril P. Kríž, a po

ňom sa prítomným prihovorila Anna Tomanová-Makanová, podpredsedníčka vlády APV a predsedníčka oslavného výboru. Nechýbali ani pozdravné slová Stanislava Bajaníka, riaditeľa Krajanského múzea v Bratislave, ktorý spolku pri príležitosti jeho jubilea odovzdal diplom Matice slovenskej. Režisérkou koncertu bola Katarína Mosnáková, ktorá jeho obsahom znázornila niekdajší jarmok v slobodnom kráľovskom meste Nový Sad. Na javisku sa striedali umelecké body, kým v úzadí početní štatisti improvizovali jarmočné diania. Na javisku sa predstavili Slováci z Báčky, Banátu a Sriemu, ale aj tí zo Slovenska, s cieľom poukázať na ich špecifickosti prostredníctvom krojov, spevu a tanca. Významnou zložkou podujatia bola aj prezentácia multietnickosti Vojvodiny, keďže v programe odzneli aj rómske a srbské vojvodinské tance. Tiež boli zastúpené aj skeče znázorňujúce jarmočné scény – licitáciu majetku zosnulej vdovy, odmeňovaciú hru a iné. Také jarmočné ovzdušie krásila zodpovedajúca scénografia stánkov s rôznymi remeselníckymi výrobkami, a boli prítomní aj drotári, predavač kníh, holiči... Ako je známe, na jarmokoch sa občas vyskytnú aj zvady, a na tomto šafárikovskom ich príčinou bola, pravdaže, dievčina. Veľkolepé oslavy 90. výročia činnosti SKUS P. J. Šafárika v Novom Sade sa skončili slávnostnými službami Božími 16. mája v slovenskom evanjelickom kostole v Novom Sade.

Mgr. Gabriela Rufusová

O tehlu viac na moste priateľstva

Ak sa v živote opláti do niečoho investovať, tak sú to vzťahy. Naše mesto, mnohí jeho obyvatelia tieto vzťahy aj budujú. Investujú svoj čas a energiu, aby sme o vzťahoch nielen hovorili a deklarovali ich v zmluvách o partnerstve miest, ale ich naozaj žili. Aj tento rok sme sa spoločne vydali ďalej budovať most priateľstva do našej partnerskej obce na Morave do Ludgeřovic. Medzinárodné hudobné stretnutie Janáčkov Máj je časom, kedy pravidelne dostávame pozvanie do tohto krásneho kraja, aby sme spoločne s domácimi mohli upevňovať to, čo v minulosti vzniklo. A naozaj opäť tak ako po iné roky - milé a vrelé slovenské prijatie, bez prázdnych rečí, či bez papierom deklarovaných priateľstiev, ktoré sa rýchlo môžu stratiť pri straníckom hlasovaní. Srdečné objatia, pozdravy, spoločné rozhovory, zdieľanie trápení i radosti samospráv a rodín, krásny koncert v podaní majstrov hudby ... a mnoho iného. Jednoducho chvíle budovania úprimných vzťahov. Nie, nie sme rozdelení hranicou. Most, ktorý všetci tu u nás i v Ludgeřoviciach budujeme, dávno zmazal hranicu našich rozdelených štátov a vytvoril takmer rodinné spojivo medzi nami navzájom. A preto tak ako minulý rok – ďakujeme za krásne chvíle strávené v rodinnom kruhu bratov a sestier na Morave a tešíme sa, keď zase vy prinesiete ďalšiu tehličku na tú našu stranu mosta menom „Priateľstvo“, nech je pevný.

Dovidenia.

Marián Krivuš

Existuje spojitost' medzi slovenským a českým Tisovcom?

Pri čítaní Maliakovej knihy "Tisovec v minulosti" zaujali ma niektoré zvláštnosti vyskytujúce sa pri opise osôb a názvov reálií v Tisovci aj mimo Tisovca.

1. V kapitole venovanej topografickému popisu tisovského chotára na strane 28 - č. 8 Ztracená sa píše: "z tohoto vrchu tečie potok, Rektorov potok, dnes ale Losynec zvaný". - Maliak vysvetľuje príčinu zmeny názvu ako dôsledok zníženia množstva rýb dôsledkom negatívneho zásahu do životného prostredia: "Kým totiž stály lesy a potok mal dostatok vody a oplýval zlatými rybami". Nevysvetľuje pôvod nového názvu potoka Losynec. (Mohlo ísť o návrat k pôvodnému pomenovaniu z čias, keď v priestoroch Ztracenej ešte boli losy, ale mohol to byť aj úplne nový názov)

2. V kapitole "Osudy cirkve tisovskej v predreformačnej dobe" na strane 38, odst. 4, Maliak polemizujúci s tézou o husitských kališnických cirkvách na Slovensku cituje úryvok z historického románu Aloja Jiráka Bratstvo: "Sme Česi z Chrudimska, je medzi nami mnoho remeselníkov. najviac murárov, tesárov, kováčov" ... a tiež... "remeselníci, že tu zarobia veľa peňazí, bo tu stavajú veľa hradov a kostolov."

Je zvláštne, že Jirásek - profesor histórie, čerpajúci určite aj z archívov, si vybral za českých vystaňovalcov - remeselníkov práve z Chrudimska. - Ak títo skutočne existovali, potom na Slovensku mohli pracovať nielen na stavbách hradov, ale aj kostolov, teda ako stavitelia, nie stavebníci (investori). (Je možné, že takýmto spôsobom bola aj realizovaná prístavba Sanktuária ku gotickému kostolu v Tisovci, ktorú spomína Maliak.) Najväčšie prevkapanie nás čaká na mape Českej

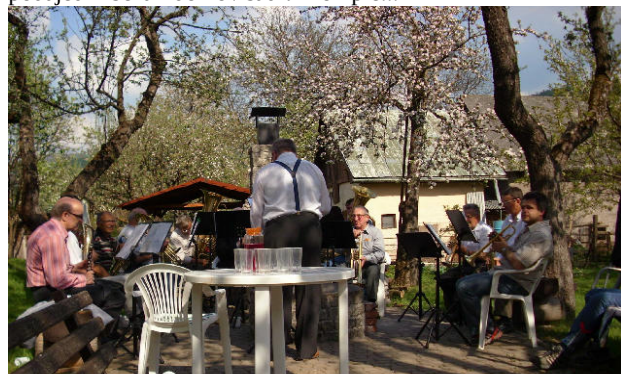
Dychovka, guláš, slniečko, venčeky z púpavy, spomienky, jednoducho krása....

Áno, bola to krásna, bol prvý máj 2010 a my sme sedeli v záhrade nášho domova. Účasť bola povinná no len pre toho, kto sa chcel pobaviť a zaspomínať na staré časy. A takto sme spomínali, jeden za druhým....

.....dakody smo na 1. mája chystali alegorické vozy, mávali mávatkami a popred slávnostnú tribúnu sme pokrikovali

heslá.... každá sme mali dederónovú zásteru a tá nám aj zostala na seba na doma... bolo nás spústa nastúpených, vtedy sme diškurovali a nepočúvali tých čo rečnili z tribúny, bolo dobre, taký bol móres.... mali sme tento deň radi, lebo bolo veselo...., aj sme boli hladní a smädní, ale museli sme dočkať na lístok na tot sme dostali guláš a pivo....no bolo treba vystáť si poriadne fronty... a keď chcev dakto dupľu, mohov si guláš za 5 socialistických korun aj kúpiť!..... alebo na lístok koď zvyšovali...na konci sprievodu vyhrávali ľudové hudby, dychovky, bolo veru čo počúvať a vidieť!..., bolo to pre všetkých...podajední sa zdržali a „oslavovali“ do mrku, podajední bežali domov sadiť kromple...

Spomienky sa vracali na myseľ a na tvári sa držal úsmev, úsmev nad tým čo bolo a z toho, že znova bol 1. máj. 1. máj 2010. Svietilo slniečko, deti trhali púpavu a zostaruté ruky nezabudli uvit' veniec, ústa nezabudli spievať, naše uši mohli počuť známe melódie, ktoré hrala dychovka len pre nás. Taký bol 1. máj 2010...jednoducho krásny.

Ďakujeme našej tisovskej dychovej hudbe „Hradovanka“ za krásne melódie piesní, ďakujeme „zvedavcom za našim plotom“, že sa osmelili a pridali sa k nám, ďakujeme si navzájom, že nám bolo dopriate prežiť krásny deň.

Ing. Valéria Huňová, riaditeľka DDaDSS Tisovec

republiky z roku 1960 - (Československo - súbor máp. Ústredná správa geodézie a kartografie). Na podrobnejšej mape (mierka 1:750000) vzdušnou čiarou asi 16 km na JJV od okresného mesta Chrudim je obec Tisovec. Podobných prípadov, kedy slovenské obce či mestá majú svojho "menovca" v Čechách a pôvod niektorých je aj historicky doložený, je viac. V tomto prípade však nie je isté, či ide len o náhodu alebo skutočnosť, prípadne zámer renomovaného autora historických románov, ktorý zbieral materiál pre svoj román "Bratstvo" aj v Tisovci. O tom, či Tisovec mal pred stáročiami nejaké kontakty so svojím "menovcom" - Tisovcom na českom Chrudimsku, by mohol rozhodnúť len dôkladný výskum profesionálnych historikov a znalcov Jiráskovho diela.

H-L

Správa o činnosti MsÚ v r. 2009 (pokračovanie z minulého čísla)	
ZABEZPEČENIE POŽIARNEJ OCHRANY	2059,55
ZABEZPEČENIE A ZARIADENIE PRÁČ V RÁMCI ŠTANDARDNEJ A RUTINEJ ÚDRŽBY	
Revízie, znalecké posudky a geodet. zamerania	2.956,29
Výmena žľabových zvodov	793,68
Retardéry	2.179,92
Oprava a údržba stánkov	340,34
Propagačné materiály, mapa, propagácia mesta	11. 329,94
Dni mesta	3.694,59
Nakladanie s odpadmi s likvidáciou čiernych skládok	80.554,14
Mestský mobilár	1.227,87
Opíľovanie drevín	1.062,67
Výsadba kvetov a drevín Tisovec a R. Píla	6.059,25
SPOLU	110. 198,69
ZABEZPEČENIE PD	
Projekt ZŠ Dr. V. Clementisa	29. 850,0
Bazény v areály ZŠ	14.973,62
Regenerácia sídla	18.960,37
SPOLU	63. 783,99
CELKOM SPOLU	553. 596,11

ČINNOSŤ ODDELENIA V ČÍSLACH	2006	2007	2008	2009
Kúpne zmluvy na prevod nehnuteľností z majetku a do majetku mesta	5	9	18	9
Kúpne zmluvy na prevod bytov	2	1	3	0
Návrhy na vklad	5	10	20	9
Žiadosti o pridelenie bytu v 30 b. j. na ulici Jesenského v Tisovci, ukončenie nájmu a výmena bytu	20	24	15	20
Dodatky ku nájomným zmluvám na prenájom nájomných bytov a nebytových priestorov	32	19	18	22
Nájomné zmluvy	11	8	6	6
Nájomné zmluvy na pozemky, Dodatky	11	16	20	19
Žiadosti o výrub stromov, Podnety	24	17	24	9
Rozhodnutie pre samostatne hospodáriaceho roľníka	4	4	4	1
Konanie o náhrade škody spôsobenej medvedom	3	1	2	2
Žiadosti o súhlas na otvorenie prevádzky a otváracích hodín	13	7	7	9
Oznámenia o ukončení prevádzky	20	9	6	3
O dočasnom uzatvorení prevádzky				
Oznámenie o zmene otváracích a zatváracích hodín	7	7	11	7

OSTATNÉ	2006	2007	2008	2009
Rozhodnutia o pridelení súpisného čísla	71	52	60	51
Potvrdenia o veku stavby	12	6	10	12
Ohlásenie drobných stavieb	15	15	12	13
Rozhodnutia o povolení rozkopávok miestnych komunikácií	1	2	2	2
Rôzne vyjadrenia a záväzné stanoviská ku projektovej dokumentácii	19	5	12	23
Vydané rozhodnutia o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia	8	5	7	6
Prijaté a vybavené rôzne žiadosti – napr. o stavebné povolenie; o vydanie kolaudačného rozhodnutia; o zmenu v užívaní stavby; o povolenie zbúrania stavby; o odpredaj nehnuteľností	48	21	27	27
Evidované rozhodnutia štátnych orgánov	38	53	57	68
Vydané ostatné potvrdenia				64
Prijaté pozvánky na jednanie štátnych organizácií	20	12	28	26
Žiadosti o prenájom nehnuteľností	1	2	3	11
Vlastné podania	132	101	99	135
Rôzne výzvy	26	8	42	15
Oznámenia	38	100	89	119
Spisy na vedomie	69	36	41	39
Zápisy z jednaní	6	6	7	14
Polnohospodárska agenda, príписы, hlásenia	11	9	6	4
Príписы exekútorských úradov		35	31	26
Vyjadrenia ku vyňatiu pôdy z PPF	9	10	11	9
Cenové ponuky	11	15	35	132
Zabezpečenie jarmokov	3	4	3	3
Verejné obstarávanie s nízkou hodnotou	4	8	14	14

ÚLOHY, KTORÉ SI VYŽADOVALI OSOBNÚ POZORNOSŤ

Okrem vyššie uvedených úloh a realizácie stavebných prác osobitne stojí za zmienku:

- spracúvanie dokumentov ako podklad k prebiehajúcej ROEP (doručovanie oznámení, kontrola zapísaných údajov na LV, zozbieranie dedičských rozhodnutí, žiadostí o vydržanie, sumarizovanie námietok občanov v počte 142, atď.);
- zabezpečovanie výkupu pozemkov na ul. Daxnerovej,
- zabezpečovanie podkladov pre vydanie územného a stavebného povolenia pre projekty mesta;

ÚLOHY, KTORÉ NÁS V BUDÚCNOSTI ČAKAJÚ

- sústrediť činnosť oddelenia najmä na zabezpečovanie investičných akcií a realizáciu stavieb, ktoré sú schválené v rozpočte mesta na rok 2010;
- dbať o vytváranie podmienok turizmu a rozvoja cestovného ruchu.

SPOLOČENSKÝ ŽIVOT – ODDELENIE KULTÚRY A ŠPORTU

V roku 2009 oddelenie zrealizovalo a priamo zabezpečovalo najmä nasledovné podujatia:

- Víťanie nového roka,
- 2. Divadelný báľ,
- 64. výročie oslobodenie mesta,
- Vyhodnotenie športovcov okresu Rim. Sobota,
- Pochovávanie basy,
- Premiéry a reprízy DS Daxner – Faust,
- Reprízu DS Daxner v Novom Sade a na Festivale DIDA v Pivnici s inscenáciou Na jednom dvore,
- Medzinárodný deň žien,
- Výchovné koncert pre miestne školy,
- Preteky Off road – vystúpenie Mažoretiek,
- Stavanie mája a pripomienka sviatku práce,
- Pripomienka Dňa víťazstva nad fašizmom,
- Dni Calmit Tisovec,
- Festival Janka Plichtu,
- XV. Dni mesta (MsZ, Výstava o cestovnom ruchu, splav Rimavy),
- Jánovský výlet MSSD,
- Deň Rimavskej Píly,
- Koncert obetiam represálií 50. rokov v evanjelickom kostole,
- Návšteva ministra kultúry, premietanie filmu Smrť ministra, Diaľkový turistický prechod Clementisovou cestou,
- Príprava do tlače a tlač propagačného materiálu na výstavu chovateľov drobnej zveri,
- Koncert ŠKO Žilina,
- Fedimák 2009,
- Vystúpenie MSSD v Stupave počas Dní zelá,
- Deň seniorov,
- Zapálenie vianočného stromčeka,
- 29. ročník Daxnerov Tisovec,
- Premiéra DS T. Vansovej R. Píla – Neprebudení,
- Predsilvestrovská zábava.

ČO SI ZASLUHUJE OSOBNÚ POZORNOSŤ

- postup DS Daxner na Scénickú žatvu v Martine z celoslovenskej súťažnej divadelnej prehliadky Tímačské činohranie (Faust).
- účasť divadelný súbor T. Vansovej R. Píla na celoslovenskej prehliadke divadelných inscenácií s dedinskou tematikou v Trebišove a na celoslovenskej prehliadke divadelných inscenácií s kresťanskou tematikou v Močenku (Skon Paľa Ročku).
- natáčanie filmu o V. Clementisovi Smrť ministra (participovali: DS Daxner, MSSD, DH Hradovanka, primátor mesta).
- znovuoživenie činnosti Tisovských mažoretiek a mažoretčiat vďaka pani Dolinajovej a Petry Cibuliakovej.
- koncert Štátneho komorného orchestra Žilina so sólistami.

ČINNOSŤ SÚBOROV	Počet členov				Celkový počet vystúpení			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
Muzický spevokol Dr. Š. Daxnera	20	27	27	27	12	11	8	9
Divadelný súbor DAXNER	15	16	15	17	4	9	23	13
Divadelný súbor T. /ansovej R. Píla	16	14	14	19	1	16	7	6
Folklorná skupina Tisovec + ľudová hudba	19	19+5	12+5	-	2	8	4	0
DSF Čičiček	20	58		34	5	6	4	4
DH HRADOVANKA	18	17	18	18	9	19	5*	6*
Tisovské mažoretky	12	13	10	8	5	7	3	3
Mažoretčatá	13	15	10	14	6	5	2	2

*+pohreby

ČINNOST POD HRADOVOU	2006	2007	2008	2009
Počet odohraných filmov	33	28	33	25
Počet divákov	2722	1826	2226	3050
Tržba spolu v Sk	105.915,-	63.604,-	84.275,-	4.032,30 €
Priemerná cena vstupenky	38,91	39,22	37,86	1,32 €
Priemerná návštevnosť na predstavenie	82,48	65,21	67,45	122

TISOVSKÝ MESAČNÍK	2006	2007	2008	2009
Odoslané výtlačky	5253	4774	4819	4662
Z toho predaných	4792	4221	4339	4008
Tržba(SKK)	33.744,-	29.547,-	30.373,-	1002,-€

MESTSKÁ KNIŽNICA A. H. ŠKULTÉTYHO

V roku 2009 bolo prihlásených 598 čitateľov v zložení do 15 rokov – 190, študenti – 171, dospelí – 237. Knižnica oproti minulým dvom rokom, keď čitatelia pribúdali, zaznamenala úbytok o 87 čitateľov.

KNIŽNÍČNÝ FOND	2006	2007	2008	2009
Čistý fond		20262	20762	20762
Celkový počet prírastkov – knihy	345	612	500	471
Priemerná cena jednej knihy získanej kúpou	259,-Sk	272,-Sk	270,-Sk	10,18

Prírastok do knižnice v uplynulom roku bol 471 kníh, z toho 63 darovaných v hodnote 532,79€ a 408 zakúpených v hodnote 4 155,60€. Úbytok kníh bol 1961ks (roztrhané, odcudzené, stratené, obsahovo zastarané).

VÝPOŽIČKY	2006	2007	2008	2009
Počet všetkých výpožičiek	16748	17137	17266	12306
Počet výpožičiek na 1 čitateľa	27,59	26,56	25,20	20,58
Počet návštevníkov knižnice internetu	4008	4596	4279	2830
akcií	999	999	1247	870

dokončenie v budúcom čísle

EGaTe, študentská spoločnosť

(2. časť, zhodnotenie)

Koncom roka 2009 v 1. časti sme napísali o našich plánoch a zámeroch ...

Odpoveď nájdete v 2. časti, zhodnotenie.

Študentská spoločnosť EGaTe, ktorá bola zriadená v Evanjelickom gymnáziu v Tisovci v školskom roku 2009/2010 a dňa 13. marca 2010 ukončila svoju činnosť Valným zhromaždením.

Lucia Babiaková, viceprezidentka pre financie povedala :

„Rozdelili sme zisk, vyplátili 60 % dividendu a poskytli sme finančný dar Materskej škole v Tisovci. „

Ako sa nám vôbec darilo po celý školský rok? Organizovali sme rôzne školské akcie, ako Let's get it started, Infinity show, Hippies party, Otok, LAN párty, Banky v akcii, Valentínsky ples či Vianočnú pošta a Vianočné posedenie s filmom. Aby sme nezaháľali ani so športom na škole, pripravili sme pre našich spolužiakov basketbalový turnaj. Navštívili sme Detský domov, Domov dôchodcov v Tisovci, Útulok pre zvieratá v Lučenci ale aj detské oddelenie vo fakultnej nemocnici v Žiari nad Hronom.

Na základe pozvania rakúskych organizátorov sme sa zúčastnili rakúskeho veľtrhu študentských spoločností Trade Fair vo Viedni začiatkom marca 2010. Boli sme jedinou spoločnosťou zo Slovenska, ktorá hájila farby našej krajiny. Dominika Boháčiková, viceprezidentka, zhodnotila našu účasť nasledovne:

„Po začatí veľtrhu nasledovalo prezentovanie výrobkov v stánkoch návštevníkom centra, členom iných spoločností, pódiové prezentácie a taktiež rozhovory s jednotlivými členmi poroty, ktorí hodnotili študentské spoločnosti v piatich kategóriách, a to *najlepší marketing, produkt, manažment, pódiová prezentácia a najlepšie stánok*. Čo bolo pre nás hlavné a o tom sme sa vo Viedni presvedčili, že náš hlavný výrobok Ekoset mal všetko, čo má finálny produkt obsahovať. Náš produkt zaujal nielen verejnosť, ale aj študentov a učiteľov z Nemecka, Rakúska a Nórska.“

Zúčastnili sme sa na

veľtrhu študentských spoločností v Bratislave.

Národný veľtrh, kde svoju činnosť prezentovalo 50 študentských spoločností z celého Slovenska nás presvedčil, že náš zámer bolo správny. Bibiana Kysucká, viceprezidentka pre

marketing, zhodnotila našu účasť nasledovne:

„Ako sa blížil koniec veľtrhu, blížilo sa aj dlho očakávané vyhlásenie výsledkov. Aj keď nám cena za marketingovú prezentáciu unikla, nahradilo to dramatické vyhlásenie 1. miesta za najlepší manažérsky tím, ktorému predchádzala cena Microsoft inovatívny produkt alebo služba, ktorú sme získali. Hneď na to sme získali aj cenu za najlepší manažérsky tím, takže sme si stálie na pódiu a potlesk zopakovali. Bolo to nečakané, ale radosť z toho bola nesmierne veľká a úprimná. Okrem diplomov, vecných cien a finančnej odmeny sme dostali možnosť reprezentovať Slovensko na medzinárodnom veľtrhu

a Innovation campu v apríli v Srbsku. Taktiež prezident EGaTe, š.s. Peter Dlhopolec absolvoval rozhovor pre nemenovaný internetový portál a časopis a taktiež krátky rozhovor pre FUNrádio“

O čom však boli jednotlivé podujatia v Belehrade ?

Peter Dlhopolec, prezident, zhodnotil našu účasť nasledovne :

„Prvou časťou bol celoeurópsky *JA-YE Skills@Work Innovation Camp*, kde sa stretli hlavne súťažiaci z balkánskych krajín taktiež aj zakaukazské štáty, Turecko, Izrael, Cyprus, Slovensko, Maďarsko a Litva. Podstatou celej akcie bolo vytvoriť niekoľko päťčlenných medzinárodných tímov, ktoré mali za úlohu vymyslieť inovatívne riešenie na tému *Stredná škola budúcnosti založená na softwaroch*. Jednotlivé tímy teda mali vytvoriť školu, ktorá by využívala rôzne typy softvérov a najmodernejšiu technológiu šetrnú k životnému prostrediu. Počas dvoch dní mali tímy taktiež svoje nápady a myšlienky pretransformovať do svojich podnikateľských plánov a prezentácií. Srbský Innovation Camp bol určite novou skúsenosťou, ktorá bola obohacujúca o nové poznatky, nových priateľov a nové kontakty s predstaviteľmi rôznych organizácií.

Druhým podujatím bol medzinárodný veľtrh študentských spoločností – *Student Company Trade Fair*, ktorého sa zúčastnilo okrem srbských spoločností aj niekoľko spoločností z iných krajín ako napr. Slovensko, Litva, Turecko, Maďarsko či Rumunsko. V Delta Shopping Center i študenti prezentovali to, čo počas svojho fungovania dokázali. Svoje služby a výrobky prezentovali pred osemčlennou porotou ako aj pred návštevníkmi centra. Celý veľtrh vyvrcholil večerným odovzdávaním cien. Nakoniec sme si odniesli cenu za *Najlepší inovatívny produkt alebo služba* a tiež druhé miesto s počtom bodov 104 v kategórii *Najlepšia spoločnosť*, kde jej len o dva body ušlo prvenstvo“.

Tento úspech nás potešil asi najviac, pretože sme uspeli na celoeurópskej úrovni, čo je pre nás najväčšia pocta. Preto vám predstavím aj náš finálny produkt, Ekoset, s ktorým sme boli úspešní. Andrea Bukovská, viceprezidentka pre výrobu, autorka

nápadu :

„V dnešnej dobe, kedy celý svet čelí globálnemu ničeniu našej planéty v rôznych smeroch, sme sa rozhodli vymyslieť produkt, ktorý bude k dispozícii viac ako jeden rok. Pri našom hlavnom produkte sme si stanovili za cieľ splniť štyri

základné faktory – úžitkovosť pre spoločnosť, globálnosť, edukatívnosť a environmentálny charakter. Náš Ekoset je teda tým správnym riešením. Do Ekosetu patrí spoločenská hra, tričko, nálepky a príslušenstvo. Prostredníctvom Ekosetu sme chceli a chceme zdôrazniť väčšiu potrebu zamýšľania sa nad životným prostredím a ochranou planéty“.

SPOLOČENSKÁ HRA: Hlavnou súčasťou Ekosetu je práve spoločenská hra. Účelom hry je zvýšiť záujem o životné prostredie a vzdelávať najmenšie deti o problémoch planéty. Hra je určená predovšetkým pre malé deti v materských a základných školách, ale aj pre rodiny s malými deťmi. Toto je pravdepodobne najlepší spôsob vzdelávania budúcich generácií a výborný výsledok bude viditeľný už o pár rokov. Hru sme testovali v MŠ v Tisovci, potom v Brezne, Zvolene, Hriňovej, Lovinobani a R. Sobote. Zatiaľ našu hru hralo cca 250 hráčov. Deťom aj ich učiteľom sa to veľmi páčilo a prejavili aj veľký záujem o hru. Získali sme predbežnú objednávku na 30 ks hier pre anglického zákazníka.

Poslednou našou akciou bol rekondično-relaxačný pobyt na chate CSM Tisovec a.s., Zbojská. Daniela Gáborová, predseda dozornej rady povedala:

„Vychutnali sme si saunu, jacuzzi, taktiež sme sa vyšantili v bazéne a všetko sme zakončili spoločnou večerou. Strávili sme príjemné chvíle a vrátili sme sa oddychnuti a s plnou myslou pekných spomienok... Tento náš pobyt bol poslednou bodkou za činnosťou EGaTe a „žezlo“ prenechávame našim mladším spolužiakom“.

Barbora Máliková, š.s. EGaTe

„Ďakujem Bohu za to, že učím na tejto škole. Som súčasťou premeny mladých ľudí z dobrých na veľmi dobrých a dokonca skvelých. Bol to opäť úžasný rok, plný nových skúseností, zážitkov a úspechov študentskej spoločnosti EGaTe, nielen na Slovensku, ale aj na európskej úrovni. Je to výzva pre ďalší školský rok, výzva pre novú študentskú spoločnosť v šk. roku 2010/2011. Teším sa, že som opäť získal nových priateľov...“, povedal Ing. Ladislav Čajko, náš učiteľ Aplikovanej ekonómie .

Kalendár výročí osobností Tisovca a Rimavskej Píly

Ján Čech

95. výročie narodenia hospodárskeho pracovníka, úradníka a podpredsedu SNR

Narodil sa **5.6.1915 v Tisovci**. V roku 1939 absolvoval Právnickú fakultu UK v Bratislave. V rokoch 1940-1944 bol pracovníkom Ministerstva hospodárstva. Počas SNP bol členom Slovenskej národnej rady. Po prechode SNP do hôr bol príslušníkom partizánskej brigády *Za slobodu Slovanov*. Do polovice novembra 1944 bol väznený v Banskej Bystrici, odtiaľ 15.2.1945 ušiel k svojej partizánskej jednotke. V roku 1945 bol podpredsedom Slovenskej národnej rady. V rokoch 1945-1950 bol predsedom Osídľovacieho úradu a Fondu národnej obnovy pre Slovensko. V rokoch 1950-1957 pôsobil vo funkcii riaditeľa Slovenského tabakového trustu. V rokoch 1957-1960 bol pracovníkom Povereníctva potravinárskeho priemyslu. V roku 1961 sa s rodinou presťahoval do Prahy, kde najprv pracoval ako drobný úradník - v rokoch 1960-1963 Potravinoprojektu v Prahe, v rokoch 1963-1969 pracovníkom Ústredného výskumného ústavu potravinárskeho v Prahe a od roku 1969 pracovníkom federálneho Ministerstva

poľnohospodárstva a výživy. Celý svoj život sa snažil o presadenie pravdivej interpretácie SNP, písal o tom do novín a upozorňoval na to aj vtedajších čelných predstaviteľov. Upozorňoval, že si treba dôslednejšie a aj trestnoprávne všímať tých, ktorí mali u nás na svedomí 50-te roky, kult osobnosti a krivdy a nepravosti s nimi spojené. Zomrel 24.10.1998 v Prahe (ČR).

Ján Čipka

65. výročie úmrtia právnika a účastníka SNP

Narodil sa 23.8.1908 v **Tisovci**. Po absolvovaní gymnázia študoval na Právnickej fakulte UK v Bratislave. Od roku 1937 bol justičným dôstojníkom. Počas klérofašistického slovenského štátu bol prednostom senátu Vojenského súdu v Bratislave. Tu sa zapojil aj do ilegálneho protifašistického odboja. Tesne pred vypuknutím SNP bol menovaný za člena Vojenského súdu v Poprade. Proti nemeckým vojskám bojoval v Poprade - Kvetnici, v Banskej Bystrici bol členom preverovacej komisie a predsedu Vojenského poľného súdu. Pomáhal pri očiste od nepriateľských živlov a ich potrestaní, pri upevňovaní disciplíny a morálky armády. Po ústupe SNP do hôr bol členom štábu 1.

československej brigády J.V.Stalina, potom zástupca veliteľa 3. partizánskeho pluku a od roku 1945 bol príslušníkom 1. československého armádneho zboru v ZSSR. Zomrel **6.6.1945** v Žiline.

Cyril Daxner

65. výročie úmrtia právnika a účastníka SNP

Narodil sa 20.7.1904 v **Tisovci**. Základnú školu vychodil v rodisku. Maturoval v roku 1923 na gymnázii v Martine. Právo študoval na UK v Bratislave. Po absolvovaní Právnickej fakulty pracoval ako redaktor Národných novín. Od roku 1934 bol advokátom vo Vranove nad Topľou. Od rozbitia republiky organizoval protifašistický odboj na východnom Slovensku, pomáhal zakladať Revolučné národné výbory. Pomáhal sovietskym zajatcom, partizánom, ktorí sa skrývali na východnom Slovensku. Bol prezradený a 19.4.1944 zatknutý, väznený v Ilave, Bratislave a od februára 1945 v koncentračnom tábore Mauthausen, odkiaľ sa vrátil s podlomeným zdravím. **7.6.1945** zomrel v Bratislave na následky fašistického väznenia.

Miroslava Kojnoková

Granátovník

V posledných rokoch sa u nás potešiteľne rozvíja pestovanie subtropických a tropických ovocných drevín v bytoch a skleníkoch. Jedným z najosvedčenejších druhov, nenáročných a pri tom krásnych, je granátovník punský. Táto rastlina má svoju pravlasť v Zakaukazsku a Ázii. Divo rastie aj na území Ruska, kde patrí k vzácnym a chráneným rastlinám.

Kultúrny granátovník sa od pradávna pestuje. Poznali ho starí Egypťania, Peržania, Feničania a Izraelci. V starom Grécku bol zasvätený bohyni Hére a Afrodite, ako symbol plodnosti. V období kresťanstva sa plody nazývali jablkom lásky. Granátovník sa v strednej Európe pestuje už od 17. storočia v nádobách. Latinské pomenovanie Punica - púnske jablko svedčí o obľube tejto rastliny v starovekom Kartágu. Granátovník je ker, alebo strom, dosahuje výšku 1 - 5 metrov. Vyšľachtený je aj zákrpkový kultivár Nana, ktorý dorastá len 0,5 až 1 meter. Je to opadavá drevina, lístky sú oválne, sviežozelené, pri pučaní krvavočervené, na jeseň sa sfarbia do zlatožlta. Kôra je hnedastá. Kvety svetivočervené, zriedkavejšie biele, ružové dvojfarebné. Poznáme aj vyslovene okrasné plnokveté typy, ktoré sú sterilné. Granátovník kvitne veľmi bohato. Prvé kvety sa objavujú už na dvoj až trojročnom semenáčku. Obdobie kvitnutia je veľmi dlhé, začína prakticky skoro na jar po vypučaní v apríli a trvá do neskorej jesene, kým chlad nedonúti rastlinu k ukončeniu vegetácie. Kvety sa vyvíjajú na jednoročnom a viacročnom dreve, ale plody sa tvoria len na dvojročných a starších konároch. Vývoj plodu je zdĺhavý. Plody dosahujú hmotnosť 200 - 800 gramov, podľa kultiváru a spôsobu pestovania, v nádobách sú menšie. Povrch plodu pokrýva 2-3 mm hrubá šupka žltozelenej až purpurovej farby. Plody obsahujú priemerne 12 - 21 % cukrov, 20 % sušiny, 3-4 % tukov, 4 % kyselín, 15 % vitamínu C. Šupka chráni plody dlhodobo pred vysušením. Z plodov je možné pripravovať nápoje, sirupy, víno. lekvár aj na konzum ako stôlové ovocie. Z kyslých plodov sa vyrába kryštalická kyselina citrónová. Kôra stromov a šupka plodov obsahuje triesloviny, ktoré napomáhajú zastaveniu krvácania, znižujú horúčky, pôsobia ako prehľadadlo i prostriedok proti obličkovým kameňom.

Pestovanie granátovníka je jednoduché. Jednoročné i viacročné výhonky ľahko zakoreňujú a to dokonca v nádobe s vodou. Rozmnožovanie semenom používame najmä vtedy, ak chceme pestovať granátovník predovšetkým ako okrasnú rastlinu a akost' plodov je pre nás druhoradá..

Granátovníky vyžadujú teplo a priame slnko, preto rastliny umiestňujeme podľa možnosti na južné okno, na balkón alebo do záhrady. Hoci je granátovník pôvodom subtropov, dobre znáša zimu. V záujme bohatého kvitnutia doprajeme stromčekom čo najdlhšie rozmrazy jesenného počasia. Do miestnosti ich prenášame až keď predpoveď hlási pokles teploty pod -10°C. V bezlistom stave rastliny prezimujú v akejkolvek miestnosti, aj tmavej.

Na jar granátovníky vynášame na balkón už v marci pred pučaním. Výhody granátovníka: nenáročnosť, ľahké rozmnožovanie, možnosť získania rodiacich rastlín aj "bez štepenia" za krátky čas, dlhodobé kvitnutie, nápadné kvety, tolerantnosť voči chladu, možnosť zimovania v chladnej miestnosti.

Táto drevina je mimoriadne vhodná aj pre pestovanie v tvare bonsaj, dobre znáša rez a tvarovanie.

Jaroslav Pavlikovský

„Ked' sa hráme , radost' máme"... správa pre rodičov

Študenti z Evanjelického gymnázia v Tisovci (EGaTe, študentská spoločnosť) návštevou Materskej školy v Tisovci , dali poslednú bodku za svojou činnosťou .Tam kde začali v novembri 2009.

Spoločný projekt s Materskou školou - spoločenská EKOhra „Cestuj a zachraňuj...“, ktorý bol zameraný na vzdelávanie najmenších z ekologických problémov, bol veľmi úspešný .

S Vašími deťmi sme testovali úroveň náročnosti našich otázok , ktoré potom boli zhrnuté do otázok typu áno/ nie , ponaučení a kvízov .S hlavným cieľom naučiť už malé deti, ako zachovať čistotu prostredia v ktorom žijeme a ako môžeme zachrániť Zem pred negatívnymi vplyvmi

Nejde tu o malý finančný dar , ktorý sme priniesli .Ide tu oveľa viac .Darovali sme deťom našu EKOhru a banner , ktorý podpísaný nami a deťmi (už sa vedeli podpísať) bude umiestnený v priestoroch školy . Stretnutie bolo úžasné .

Týmto chceme poďakovať p. J. Hodoňovej za mimoriadnu ochotu , poďakovať Vám rodičom za úžasné deti (Martinko , Nina a Terezka a ďalší) , ktorí boli s nami na obrázkoch dokonca vo Viedni , Bratislave a Belehrade.

Ale aj svojim žiakom , ktorí tento rok boli jednoducho skvelí .

Už teraz rozmýšľam nad novým projektom , lebo som presvedčený , že naše tisovské deti nám určite pomôžu a môžeme sa od nich veľmi veľa naučiť .

Čo na záver ?

Vyprevali nás piesňou :

„ My sme malí Tisovčania,
ked' sa hráme, radost' máme,
nie sme žiadni babráci,
ved' z nás budú školáci ...“

Ing. Ladislav Čajko, učiteľ Aplikovanej ekonómie, EGT

"Pán Fico sa durdí"

V myslí pána Fica sa ani nevynorí, ako sa narodil slovenský štát, z čoho vzniklo Slovensko - a kedy. Či sa pri trianonskom mierovom diktáte niekto opýtal, kde chcú žiť Maďari žijúci na Hornej zemi odtrhutej od tisícročného maďarského štátu. Dnes chce pán Fico konzultácie, ani mu však nenapadne, či nástupnícky československý štát vtedy konzultoval s maďarskými lídrami." (Citácia Magyar Hírlap v SME 28.5.2010)

Redaktori Hírlapu zastierajú historické fakty. Účelovo si pleťú Maďarsko s Uhorskom, o ktorého vybudovanie sa najviac zaslúžili Nemci a Slováci. Už pred vznikom uhorského štátu vedeli, že časť tohto územia obývali Slováci, ktorým vládol kráľ Svätopluk, ktorého kráľovskú hodnotu ešte aj dnes mnohí spochybňujú. Fakty sa však nedajú vyvrátiť.

Pápež Štefan V. svoj list adresoval "Zventopolco (foneticky) regi Sclavorum" - Svätoplukovi kráľovi Slovákov, nie Slovanov, ako to mnohí historici ešte aj dnes mylné (schválne) interpretujú.

V tom čase Svätoplukova ríša (rok 885) nemala ešte toľko slovanského obyvateľstva, aby ho pápežská kúria mohla považovať za kráľa krajov, ktorým ešte nepanoval.

Bavorskí biskupi v liste pápežovi Jánovi IX. (júl 900) protestujú, že vyslal arcibiskupa Jána "... in terram Sclavinorum, qui Moravii dicuntur" - do zeme Slovákov (teda na Slovensko), ktorí sa nazývajú Moravia (práve tak, ako za Československa za hranicami nazývali Čechmi, lebo Slovákov nepoznali). Toto prinajmenšom značí, že Slováci ešte pred príchodom Maďarov obývali územie budúceho Uhorska. (Dominik Hudec: Veľký omyl Veľká Morava, str. 83 - 85).

Svätý Štefan nie je etnický Maďar, tak ako neboli ani zakladatelia Arpádovského rodu. Jeho otec Gejza bol synom pohanského kniežata Taksonya, tureckého pôvodu. Gejzova prvá manželka Šarlota, bola Slovanka, dcéra sedmohradského kniežata Gyulu (Ďulu), ktorého brat mal jednoznačne slovanské meno Prokuj. Druhá manželka Adelajda bola poľská kňažná, ktorá z nich bola Štefanovou matkou sa nevie. Jedno je však isté, že ani jedna nebola Maďarka. Štefan si ako 17 ročný zobral za manželku Gizelu 10 ročnú dcéru bavorského kniežata. Aby mohol nastúpiť na nitrianske kniežacie stolec, čo bolo čakatelské miesto na kráľovskú pozíciu - trón), Gejza dal z neho odstrániť svojho brata Michala.

Po Gejzovej smrti najstarší Arpádovec šomodský župan Koppany si robil nárok na trón na základe starešinovského nástupníckeho práva.

Podporovaný nespokojnými staromaďarskými hordami tiahol na Ostrihom, skadiaľ Štefan najdúca sa v kritickéj situácii prišiel hľadať pomoc do Bini pri Nových Zámkoch. Tu dvaja slovenskí veľmoži Poznaň a Hunt mali svoje vojsko (áno slovenskí, ešte pred príchodom Maďarov tam mali svoje pozemky). Z ich pomocou bol Koppany porazený, jeho telo rozštvrtené a napichnuté na výstrahu v štyroch mestách Uhorska, aby odišla chuť na povstanie ďalším staromaďarom. Títo aj po porážke pri Lechu, kedy museli prestať s kočovným životom predstavovali potenciálnu hrozbu. Rímska kúria si to uvedomovala. Na Štefanovo požiadanie mu poslala kráľovskú korunu (skôr čelenku), aby posilnila jeho postavenie. Štefan potom pod slovenským dvojkrížom (byzantského pôvodu). pod ktorým sa budovalo Uhorsko tiahol proti staromaďarským rebelom, odporcom budovania štátu bojujúcim pod znakom turula.

Dvojkríž do Nitrianskeho kniežatstva uviedli Cyril a Metod. Bol to znak ich posla. Kniežatstvo kríž prijalo do svojho erbu, skadiaľ ho ako nitrianske knieža prevzal Štefan a ponechal si ho aj ako kráľ. Vo Viedenskej kronike (a nielen v nej) vidíme sv. Štefana vyobrazeného so štítom a vlajkou, na ktorých sú tri vrchy a na nich slovenský dvojkríž. Tento erb po Štefanovej smrti prevzalo Uhorsko a aj dnes pretrváva v znaku Maďarska, hoci Slovensko nie je jeho časťou. (dúfajúc, že bude ?)

Štefan pridal k rozsiahlym majetkom Hunta a Paznaňa, ale aj Miškovcom Bogatradvanovcom ďalšie majetky za ich pomoc a vernosť. Odmenil ich aj vysokými funkciami vo vojsku a na kráľovskom dvore, ktorého jadro tvorili osobnosti prevažne nemaďarského pôvodu. Jeho osobnú stráž tvorili rakúski ozbrojenci. Maďarom nedôveroval.

Štefan zakladal Uhorsko na princípe mnohorakosti národov, ktoré v ňom žili. Krajinu jednej reči a jedného mravu pokladal za krehkú. Kým tieto myšlienky pretrvávali v praxi, kráľovstvo prekvitalo. Keď zanikli, zaniklo aj kráľovstvo, Veľmi vážnu ranu v podobe potierania národností spôsobil Uhorsku pomadařený Slovák Košút, čo vyústilo až do Trianonu. A tak Trianon nie je príčinou rozpadu Uhorska, je len následkom násilníckej politiky potlačujúcej myšlienky sv. Štefana. Po Štefanovej smrti, začali Maďari vymýšľať legendy o jeho živote tak, aby to prospelo maďarskému národu. Slováci ho vyhnali zo svojich dejín. Je načase, aby ho čo najskôr prijali späť, lebo bol aj kráľom Slovákov.

MUDr. Jaroslav Rafaj

Noc literatúry

O akcii Noc literatúry, ktorá sa zrodila ako podujatie proti súčasnému dobovému ignorantstvu literárnych a duchovných hodnôt vôbec, sme sa, príjemne prekvapení, dozvedeli pred niekoľkými dňami z článku básnika Daniela Heviera Noci a dni literatúry (Sme - kultúra zo 14.5. t.r.). Ide o originálny nápad - čitateľskú akciu, ktorú momentálne uskutočňujú tzv. České centrá po celom svete, keď vo vybraných mestách vo večerných - nočných hodinách, desať čítačov na desiatich rôznych miestach číta desať próz modernej literatúry pre záujemcov - čitateľov, pričom si poslucháči v priebehu noci môžu vypočuť všetkých desať ukážok na všetkých čítacích stanoviskách.

Informácia nás zaujala predovšetkým preto, že (bez nárokov na akúkoľvek slávychtivosť) nachádzame určitú paralelu medzi ňou a podobnou našou aktivitou pri šírení duchovných literárnych hodnôt, o čom sa zmienil vo svojom článku Moji študenti alebo zlatí chlapci v marcovom vydaní TM náš bývalý profesor František Bábela. (Článok je odtlačený aj v predslove najnovšej jeho básnickej zbierky Iba pošepky, ktorá vyšla v polovici mája t.r.).

V čom vidíme obdobu nášho konania s touto šľachetnou celosvetovou akciou? V tom, že aj my, pravda, na obmedzenom teritóriu Slovenska, propagujúcou a sprístupňovaním (zdarma) inak čitateľmi obľúbenej Bábellovej poézie, upevňujeme životaschopnosť literatúry ako osvedčenej a pre život človeka prepotrebnej duchovnej hodnoty. Výstižne sa o tom zmieňuje aj nás spolužiak, dlhoročný organizátor sponzorstva autorskej tvorby, Štefan Škovira v úvodnom príhovore k spomínanej básnickej zbierke, keď o účinkoch jeho literárnej tvorby na vegetujúci zekonomizovaný a

zmizantropizovaný život v konkrétnych lokalitách Slovenska píše: "Jeho duchovné poslanstvo prežiarené šľachetnosťou, túžbou po všeobecnej harmónii, láske, prenikalo po celé uplynulé desaťročie do zatišia našich rodín a ľudia vo svete roztraseanom nepokojmi a celkovým spoločenským rozkladom, úprimne vítali a oceňovali každú jeho novú knižku."

Svedectvo o euforizujúcom a vitalizačnom účinku jeho literatúry môžu na základe desaťročných skúseností vydať všetci členovia našej skupiny, ktorí ju v širšom svojom okolí propagujú a rozširujú ako vďačne prijímanú a stále požadovanú ďalšími záujemcami.

Na záver, takéto úprimné vyznanie: K Tisovcu, mestečku nášho stredoškolského štúdia, nás trvalou láskou pripútali štyri roky našej mladosti a po dlhej pauze produktívneho veku, teraz už v dôchodcovskom období, nanovo najmä úspešná literatúra aktivita nášho bývalého triedneho profesora.

Sledujeme tradične bohatý kultúrny život mesta, výdatne živý špičkovými výkonmi tunajšieho ochotníckeho divadla i ďalších veteránov tisovskej kultúry, spevokolu, dychovky a sme hrdí na to, že sa na šírení dobrého mena Tisovca môžeme podieľať aj my, netisovčania, sponzorovaním básnickej aktivity nášho profesora, propagáciou a šírením jeho literárneho poslanstva spontánne prijímaného aj meno Tisovca, spôsobom, ktorý v skromnom rozsahu v rámci Slovenska časovo azda aj predstihol celosvetovú akciu na záchranu literatúry - Noc literatúry.

Tisovec 17 mája 2010

Za skupinu Zlatí chlapci: Štefan Škovira, Vladimír Nemček, Dušan Šanko, Dušan Oravec, MUDr. Andrej Hudec

Iba pošepky

Pod týmto názvom vyšla v polovici mája t.r. ďalšia, už siedma básnická zbierka Františka Bábela. Na 104 stranách prináša vyše 70 nových básní, prevažne výsledok jeho "zimnej literárnej žatvy" z poslednej zimy, ktorá ho poznačila dlhodobou ťažkou chorobou, no jeho tvorivú aktivitu nepodlomila, hoci smutné nôtly zaznievajú z nových veršov častejšie.

Knižka má týchto 5 častí: Zlatí chlapci, Láska, bože, láska (najrozsiahlejšia časť), V hrmote sveta, Za čiernou oponou, Dodatočne - uštipačne - torzovite.

Obsahuje lyriku ľúbostnú, citlivo a rozhorčene zaznamenáva právny a mravný úpadok spoločnosti ako dôsledok ignorancie duchovných hodnôt vôbec, filozoficky ladené verše zobrazujú svet - život optikou existencializmu.

VEĽKÝ VÝPREDAJ KALENDÁROV ZA NÍZKE CENY

Služby mesta Tisovec s.r.o. vo svojej predajni KNÍHKUPECTVO INFO ponúkajú za mimoriadne zvýhodnené výpredajové ceny stolové a nástenné kalendáre na rok 2010.

Ceny sú nasledovné:

Stolové kalendáre po 0,25 EUR

Nástenné kalendáre po 0,30 EUR

Ceny platia len do vypredania zásob.

Predám dvojizbový byt s balkónom s prebudovaným jadrom na ul Francisciho 806 v Tisovci. Cena dohodou.
0908 925 706

Hľadá sa roľník, chovateľ alebo poľnohospodársky podnik, ktorý si pokosí pre seba záhradu v blízkosti mesta.
047 5493332 alebo v redakcii

Predám tehlový 2,5 izbový byt v štvorbytovej jednotke s vlastným elektrickým kúrením. Stavaná keramická pec, možnosť plynového kúrenia. + garáž a záhrada.
0903 524100 alebo 0905 811603

Kúpim bielu komodu šuplíkovú.
0902 564890

Oznam

Oznamujeme občanom Tisovca, že každú **stredú** v týždni budeme vykonávať drobné hodinárske opravy, výmenu bateriek, zakladanie a úpravy remienkov a náramkov. Uvedené služby budeme vykonávať v priestoroch MsKS od 10,00 do 16,00 hod.

V jaskyni Nová Michňová prekonaný magický kilometer

Niektoré veci musia jednoducho dozrieť, poznamenal na margo nového objavu jeden z objaviteľov jaskyne Nová Michňová.

Na prelome mesiacov máj a jún v roku 2006 sa skupine jaskyniarov Speleoklubu Tisovec podarilo preniknúť do podzemných priestorov v ponore pod jaskyniarskou chatkou v Suchých doloch. Povrchový vodný tok, strácajúci sa medzi obrovskými kamennými blokmi pod skalnou stenou prírodného amfiteátra, zaujímal jaskyniarov už v dávnej minulosti. Blízkosť jaskynnej priepasti Michňová a farbiace skúšky, ktoré sa uskutočnili v tejto oblasti, potvrdili spojitosť medzi ponormi v Suchých doloch a vyvieracou Teplica vo Furmaneckej doline. Preto sa v 60 rokoch minulého storočia uskutočnilo niekoľko neúspešných pokusov, preniknúť do podzemia v smere prepadajúcej sa vody.

Prešlo takmer pol storočia, kým sa nová generácia jaskyniarov podujala otvoriť ponor a pokúsiť sa preniknúť do neznámeho podzemia. Zvažovalo sa s viacerými technickými alternatívami ako odstrániť veľké skalné bloky, cez lesný traktor, kladkostroje, rôzne páky. Nakoniec sa dospelo k jednoduchému, ale efektívnemu spôsobu: rozbíjaniu skál ťažkým kladivom a k ich následnému ručnému vyťahovaniu. Po desiatkach hodín tvrdej práce sa nám do podzemia podarilo preniknúť. Prvé pocity objaviteľov boli zmiešané. Veľké skalné bloky navzájom medzi sebou zaklinené stáli doslova vo vzduchu, všade tiekla voda a priestor sa zdal byť uzavretý. Ďalšie hodiny driny v extrémnych podmienkach však priniesli vytúžený úspech. Prenikli sme do obrovských podzemných priestorov, rozsah ktorých sme si vtedy ešte ani nevedeli predstaviť. Popri ďalšom prieskume sme priebežne zabezpečovali rútvé časti výstužou a priepasti vystrojili kovovými rebríkmi.

Podzemné priestory jaskyne sú veľmi členité a komplikované. Tvorí ich komplex priepastí hlbokých desiatky metrov, meandrovité chodby a plazivky, závaly, sifóny a podzemný tok, ktorý pri nadmerných zrážkach vystúpi o niekoľko metrov. Pohyb v jaskyni sťažuje všade prítomná voda a blato.

Napriek náročným podmienkam, pokračoval v jaskyni intenzívny prieskum, na ktorom sa okrem našich jaskyniarov zúčastnili aj jaskyniari iných skupín, ako aj jaskyniari z Česka a Poľska. Jaskynné priestory boli priebežne zameriavané a fotodokumentované. Koncom roka 2009 bola vyhotovená kompletná mapa jaskyne, so stavom k 12. 10. 2009. Celková dĺžka jaskyne k tomuto dátumu dosahuje **1 227 metrov** a hĺbku – **97,5 metra**. V rebríčku najdlhších jaskýň na Slovensku sa nachádza na 40 – tom mieste a medzi najhlbšími jaskyňami zakotvila na 47 priečke.

Doterajší prieskum skončil v jazierku záverečného sifónu. Ďalší prieskum chceme zamerať na reálne prepojenie Novej Michňovej s blízkou jaskynnou priepasťou Michňová. Ďalej bude pokračovať prieskum a hľadanie nových priestorov, s možnosťou prieniku do predpokladaného podzemného systému Suché doly - Teplica.

Ivan Kubíni, Speleoklub Tisovec

PROGRAM „KINA POD HRADOVOU“ V JÚNI

1.6.
utorok
19.00

New York, milujem ťa – USA

Hrajú: Natalie Portman, Orlando Bloom, Ethan Hawke, John Hurt, Christina Ricci, Robin Wright Penn... **České titulky. Romantický, MP od 12 r., 103 min., vst. 1,85 €**

15.6.
utorok
19.00

Alica v krajine zázrakov – USA

Hrajú: Johnny Depp, Mia Wasikowska, Helena Bonham Carter, Anne Hathaway, Alan Rickman, Christopher Lee...

Slovenský dabing.

Dobrodružný – rodinný – fantastický MP od 7 r., 103 min., vst. 1,85 €

Pripravujeme na júl a august 2010

13.7. 17.00 Arthur a Maltazardova pomsta *animovaný*

13.7. 19.00 Princ z Perzie: Piesky času *akčný, dobrodružný*

31.8. 17.00 Ako vycvičiť draka *dobrodružná animovaná kom.*

31.8. 19.00 Robin Hood *historický*

Mesto Tisovec, Nám. Dr. V. Clementisa 1, 980 61 Tisovec v zmysle §3 a §4 zákona NR SR č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a §5 zákona 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme vyhlasuje

VÝBEROVÉ KONANIE

NA OBSADENIE FUNKCIE RIADITEĽA

Materskej školy Rimavská Píla, Vansovej č. 231, 980 61 Rimavská Píla.

Kvalifikačné predpoklady

- Odborná a pedagogická spôsobilosť v zmysle vyhlášky MŠ SR č. 437/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky pre jednotlivé kategórie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov
- Dosiahnutie kariérneho stupňa pedagogický zamestnanec s I. atestáciou podľa §27 ods. 5 alebo §61 ods. 7 zákona 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Najmenej 5 rokov pedagogickej praxe

Ďalšie predpoklady

- Bezúhonnosť
- Zdravotná spôsobilosť v zmysle §10 ods. 2 zákona 317/2009 Z. z.
- Znalosť školskej legislatívy

Požadované doklady

- Prihláška do výberového konania
- Profesionálny životopis
- Overené fotokópie dokladov o vzdelaní
- Overený doklad o absolvovaní I. atestácie alebo jej náhrady
- Aktuálny výpis z registra trestov (nie starší ako 3 mesiace)
- Potvrdenie o pedagogickej praxi
- Potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti
- Písomný návrh koncepcie rozvoja Materskej školy Rimavská Píla
- Písomný súhlas s použitím osobných údajov pre potreby výberového konania (podľa zákona 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov)

Prihlášky s požadovanými dokladmi je potrebné doručiť v zalepenej obálke s označením **„Výberové konanie - riaditeľ Materská škola Rimavská Píla – neotvárať“** - do **21. júna 2010 do 15,30h** na adresu Mesto Tisovec – Mestský úrad, Nám. Dr. V. Clementisa 1, 980 61 Tisovec.

Termín a miesto výberového konania, oznámi výberová komisia prihláseným uchádzačom, ktorí spĺnia podmienky zaradenia do výberového konania, najmenej 7 dní pred dňom konania výberového konania.

V Tisovci, 3.6.2010

Ing. Peter Mináč, primátor mesta Tisovec

Podakovanie

Ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, ktorí sa prišli rozlúčiť s našou drahou manželkou, matkou, starou matkou **Emiliou Ulickou**. Zároveň ďakujeme za prejavy sústrasti a kvetinové dary, ktorými ste sa snažili zmierniť náš veľký žiaľ.

Smútiaca rodina